

Planter

Planter og motorer

Af Dyrkningskonsulent
Bent K. Christensen

Der synes at være en vis sammenhæng mellem planter og motorer. Jo større de er, jo hurtigere kan de accelerere – selvfølgelig under forudsætning af, at de er trimmet til det mest optimale. Trimningen af planterne drejer sig blandt andet om plantningstidspunkt, voksested og plantearbejdet. Hertil kommer så plantens masse – både over, men ikke mindst under jorden.

Ovenstående motorbetragtning er i hvert fald en let omskrivning af Skovfoged Steen Sørensens nuværende konklusion omkring turbostart.

Steen Sørensen har i mange år arbejdet med udvikling af metoder til vækstregulering; først med Cerone og senere med Pomoxon. Når danske producenter i dag kan vækstregulere deres nordmannsgraner kemisk, er det uden tvivl Steens fortjeneste, for han har – også på dette område – været foregangsmand og gennemført udviklingsarbejdet.

Produktionen af juletræer byder dog fortsat på udfordringer. Efter at have lært kunsten at vækstregulere, er den største udfordring, ifølge Steen Sørensen, i dag at få træerne til at vokse efter udplantningen. Det er afgørende, både af hensyn til omdriftsperiodens længde, men også træets harmoni. Et træ, der kommer godt fra start, vil nemlig have færre grenkranse og dermed være slankere end det træ, som har stået i stampe og herved er blevet bredt. For at få træet godt fra start, og sat det på slankekur, er der en række punkter at sætte ind på.

De seneste år har turbostart via afpilning af knopper på små træer været en metode, som er blevet undersøgt. Man kan hente

Figur 1. En forenklet skitse af planter vækstperioder i henholdsvis toppen og roden. Selv med en nænsom optagning i planteskolen har planten sjældent fået hele roden med. Derfor er filosofien i sensommerplantning at sætte planten i jorden på voksestedet, inden den begynder at overflytte vækst-kapital fra toppen til roden.

noget tilvækst på denne måde, men det ser ud til, at man opnår mere ved at kigge på selve motoren: planten.

Groft forenklet vokser planten to steder: i toppen og i roden, og det er nødvendig med en størrelsesmæssig harmoni mellem disse to dele for at få en optimal vækst. Roden og toppen vokser dog på forskellige tidspunkter af året (se figur 1), og det skal man forstå at udnytte.

Tidspunktet

Først er det vigtigt at tænke på plantetidspunktet.

Roden er forudsætning for at planten kan optage vand og næring, og derfor bør man plante umiddelbart inden rodvæksten går i gang. På den måde sikrer man sig, at man får rødderne udviklet der, hvor planten skal bruge dem: på voksestedet. Samtidig betyder rodvæksten også, at planten bliver bedre forankret i jorden.

Steen Sørensen har positive erfaringer med sensommerplantning i juli-august. På det tidspunkt har planten samlet vækstenergi i de overjordiske dele, men efterhånden som vinteren nærmer sig, vil planten flytte

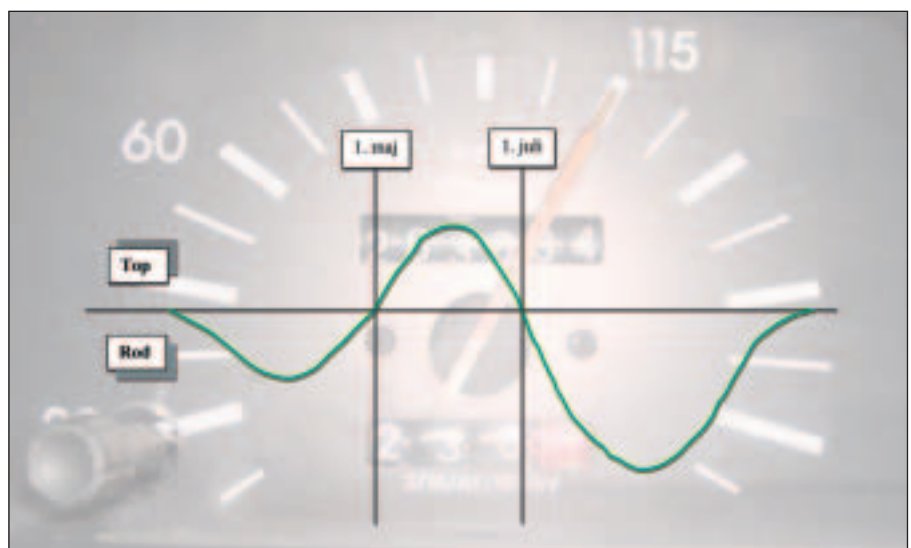

Foto 1. Tre år efter plantning er topskuddet placeret 115 cm over jorden, og årets topskud har en længde på 38 cm.

Foto 2. En Jiffy-plante et år efter udplantningen. Den relative tilvækst har været imponerende, men opgjort i centimeter har planten ikke kunnet måle sig med 2/1 eller 2/2 planterne. Hertil var de valgte dækrodsplanter for små fra begyndelsen. Med en større container end den, som blev brugt i afprøvningen, synes plantetypen at rumme store muligheder.

de overjordiske dele, men efterhånden som vinteren nærmer sig, vil planten flytte denne kapital ned under jorden, hvor den er bedre beskyttet. For at have plads nok, er det imidlertid nødvendigt med en udvidelse af roden. Med andre ord skal der ske en rodvækst. Som et husmandsforsøg har Steen Sørensen udplantet et mindre antal 2/2 planter på sandet muld henholdsvis den 3. juli, den 10. juli og den 17. juli. To vækstsæsoner efter udplantningen er topknoppen på de bedste træer placeret 115 cm over jorden, og det nyeste topskud er 38 cm langt (foto 1). De bedste træer hører vel at mærke til i gruppen, som er plantet den 3. juli.

Størrelsen

Ud over at variere plantetidspunktet, blev der også brugt forskellige plantestørrelser i afprøvningen. Her viste det sig, at de største planter, 2/2, gav den bedste respons ved plantningerne i begyndelsen af juli måned. Kommer man længere hen på året, synes en 2/1 plante imidlertid at give en relativt bedre tilvækst. At store planter, med et rimeligt intakt rodnet, giver en kraftigere reaktion end mindre planter, er måske ikke så overraskende. Den store plante vil alt andet lige have flere nåle og dermed større solfanger-areal. Så sammenlignet på størrelsen alene – og naturligvis indenfor rimelighedens grænser – bør store planter være at foretrække frem for små ved sensommerplantning. Jiffy-planter indgik også i afprøvningen.

Opgjort i procent har denne plantetype haft den største tilvækst, og Steen Sørensen er principielt glad for plantetypen. De giver mulighed for tidlig plantning, har rodnettet intakt og rummer samtidigt mulighed for en stor plantningspræstation. I forhold til afprøvningen har ulempen været, at de anvendte Jiffy-planter var mindre end både 2/1 og 2/2 planterne. Trods en stor tilvækst i procent af plantens højde, har tilvæksten målt i centimeter været mere begrænset. Steen Sørensen understreger dog, at en del af dette sikkert vil kunne afhjælpes

ved at vælge en større type dækrodsplante. Ud fra de foreløbige praktiske erfaringer hos Steen Sørensen, er der således 3 faktorer, som synes at være afgørende for at få indbygget en naturlig turbostart i planten:

1. Tidspunktet for plantning.
2. Plantens størrelse.
3. At planten som minimum har ligeså meget rod som top – og gerne mere rod end top.

Når de forhold er på plads, og planten er kommet i jorden på korrekt vis, så kan man begynde med metoder som knoppilninger, men det er jo en helt anden historie.

Forst Flowmatic 500 Skovgødningsspreader

Velegnet til juletræ- og pyntegrønts kulturer, maskinen er en luftgødnings-spreader, hvis blæser trækkes af traktorens kraftudtag. Gødningstilførslen og tudens svingninger trækkes af en oliemotor via traktorens olieudtag. Maskinen er liftophængt og derfor meget smidig til gødning i skoven.

SPECIFIKATIONER:

Tankindhold 500 kg/1000 kg
Kastebredde op til 20 m, justerbar
Kastehøjde fra 2 - 3,5 m
Kraftbehov 35 hk
PTO 540
Gødningsmængde op til 2400 kg pr. time
Tud justerbar
Læsehøjde 1,24 m
Totalhøjde 1,80 m
Længde 1,60 m
Bredde 1,35 m
Vægt 370 kg

EKSTRAUDSTYR:

75° tud (standard) - 90° tud
Fjernbetjening - Højtryksfilter
Forhøjning for ekstra gødning.

Bovlundbjergvej 20 • DK-6535 Branderup J • Tlf. +45 7483 5233
Fax +45 7483 5395 • bovlund@bovlund.dk • www.bovlund.dk

BÖVLUND